

Prof. MUDr St. Hrubý DrSc

Oponentský posudek na práci MUDr Pavla Dlouhého:

Obsah trans-izomerů mastných kyselin v podkožním tuku a v tuku mateřského mléka jako ukazatel jejich příjmu výžovou.

Disertační práce má 81 stránek, z nichž 7 stránek připadá na seznam literatury, který obsahuje 78 odborných publikací, jeden a půl stránky na přehled 13 časopiseckých publikací autora, týkajících se problematiky trans-izomerů mastných kyselin, při čemž u 10 je MUDr Dlouhý hlavním autorem (3 z nich jsou v časopisech s impakt faktorem), jeden a půl stránky na 12 abstraktů a článků ve sbornících konferencí, kde byl Dr Dlouhý v 8 případech vedoucím autorského kolektivu a 25 stránek na 5 hlavních publikačních výstupů.

Autor se problematikou tuků ve výživě a speciálně pak problematikou trans-izomerů mastných kyselin ve své vědecké činnosti zabývá dlouhodobě a dospěl k celé řadě významných, často unikátních zjištění, což konec konců dokumentuje i předložená disertační práce. Problematikou, zvolenou Dr Dlouhým k vědeckému bádání, které vyústilo do předložené práce, se v ČR dosud nikdo nezabýval a byla při něm získána řada velice významných poznatků.

Po formální stránce je elaborát správně rozčleněn. Je vyzřejčen cíl práce , je provedena literární rešerše a z ní vycházející teoretická východiska práce, jsou popsány zvolené metodiky, výsledky, jejich diskuse, závěr a seznam použité literatury. Snad ze závěry mohla být ještě zařazena kapitola "Význam pro praxi".

Je nutno vyzvednout pečlivé zpracování získaných výsledků, včetně statistického vyhodnocení a jejich přehledná dokumentace v grafech a tabulkách.

A protože úkolem oponenta je najít vady na kráse, neubráním se několika formálními výtkám, které ovšem neubírají na významu předložené práce.

Je škoda, že dotazník s údaji o konzumaci mléka a mléčných výrobků nezohledňoval jejich tučnost. Víím, že i když by šlo jen o jednu kolonku v dotazníku navíc, zpracování by způsobilo desítky komplikací, ale přece jen výsledky by byly přesnější. Zdůvodnění jsem pak postrádal v kapitole "Diskuse". Tato kapitola je ovšem vůbec poněkud neuspořádaná, neboť kromě diskuse k získaným vlastním výsledkům je v ní celá řada údajů (citací zhrá-

ničních autorů), které spíše patří do literárního úvodu, nebo jsou zbytečně zevrubně opakovány výsledky.

I závěr spíše opakuje získané výsledky, než aby pregnantně ukázal na zjištěné souvislosti příjmu trans-izomerů mastných kyselin výživou a jejich obsahem v podkožním tuku a v tuku mateřského mléka, jak je ostatně inzerováno v názvu disertační práce.

V chybějící kapitole "Význam pro praxi" by pak mělo být uvedeno, jaká konkrétní praktická uplatnění v oblasti ochrany a podpory zdraví mají výstupy práce (což je ostatně požadavek, uvedený i v kapitole "Cíl práce"). Věta, že nález vyšší obsahy trans C 18:1 mastných kyselin u kardisek a v mateřském mléce romských žen signalizují potřebu určitých změn ve sůvovacích zvyklostech obou populačních skupin je příliš všeobecná a nekonkrétní.

I poslední odstavec by patřil do kapitoly "Význam pro praxi" a měl by být konkrétnější.

Neopustím si poznámku k údajům v oddíle "Hlavní publikační výstupy" na str. 65 a 66, byť jde, pokud jde o hlavní téma, jen o okrajový problém. Pro osoby s mírnou nebo dokonce se střední fyzickou aktivitou zde doporučovaný příjem energie 1800 kcal, event na str. 66 méně než 2000 kcal a někdy méně než 1800 kcal denně je dle mého názoru už spíše mírná redukční dieta. Nechť autor, který má sedavé zaměstnání, se cca 14 dní stravuje s denním příjmem 1800kcal (nebo dokonce i méně) a zjistí, že bude mít hlad a navíc nějakou tu hmotnost ztratí.

Mých několik připomínek ovšem naprosto neubírá nic na vysoké odborné kvalitě předložené práce. Řada zjištění je pro ČR (a nejen ČR) unikátní a pokud jde o zjišťování trans-izomerů mastných kyselin v tuku mateřského mléka, otevírá se zde možnost rozšířit paletu vyšetřovacích metod na zjišťování zdravotně-nutričního stavu kojících maminek.

S. Hrubý

prof. MUDr. Stanislav Hrubý DrSc

Prof. MUDr. St. Hrubý, DrSc.
Pod turnovskou tratí 10
194 00 PRAHA 9
Hloubětín